

TRANSITION
Transition Promotion Program

A man wearing a grey beanie and camouflage clothing is shown in profile, looking through binoculars. He is standing in a grassy field with trees in the background. The image is slightly blurred, giving it a documentary feel.

Ghidul Inspectorului Voluntar de Mediu

Cuprins

1.	Introducere	(4)
2.	Domeniul de aplicare: scopul și obiectivele	(5)
3.	Activitatea de Voluntariat în domeniul protecției mediului	(6)
4.	Procedura de selectare și desemnare în calitate de inspector voluntar de mediu	(8)
5.	Activitatea inspectorului voluntar de mediu	(9)
6.	Drepturile și Obligațiile	(10)
7.	Instrucțiuni de verificare în domeniul protecției de mediu și prevederi legislative	(11)
7.1	Gestionarea deșeurilor și substanțelor chimice ;	(19)
7.2	Protecția aerului atmosferic ;	(21)
7.3	Gestionarea resurselor acvatice ;	(23)
7.4	Protecția subsolului ;	(24)
7.5	Protecția solului ;	(26)
7.6	Protecția vegetației forestiere din fondul forestier și din afara fondului forestier ;	(28)
7.7	Protecția spațiilor verzi ale localităților urbane și rurale;	(31)
7.8	Protecția resurselor piscicole ;	(32)
7.9	Protecția resurselor cinegetice ;	(34)
8.	Acte permissive eliberate persoanelor fizice și persoanelor juridice necesare pentru practicarea activității de întreprinzător (în domeniul mediului înconjurător).	(35)

Ghidul a fost elaborat în cadrul proiectului "Gardienii Naturii Republicii Moldova: Implementarea drepturilor comunităților de pe ambele maluri ale Nistrului", implementat de Asociația Obștească Arnika- Centrul de sprijin pentru cetățeni (Republica Cehă) și Asociația Obștească Societatea Ecologică „BIOTICA” (Republica Moldova), cu suportul financiar al Programului de Tranziție al Ministerului Afacerilor Externe al Republicii Cehe.

Opiniile exprimate aparțin autorilor și nu reprezintă neapărat poziția oficială a finanțatorului. Responsabilitatea pentru conținut îi revine în totalitate autorilor.

Autori: Mărgineanu Gabriel, Gavgaș Ion

Consultant: Liliana Josan

Corectură și colaje foto: Petru Vinari

Promotor de proiect:
organizație/cercetător responsabil:
Arnika – Centrul de sprijin pentru cetățeni
Adresa: Dělnická 13, 170 00 Praga 7, Cehia
Telefon: : 222 781 471
E-mail: cepo@arnika.org
Website: <http://arnika.org>

Asociația Obștească Societatea Ecologică „BIOTICA”
Adresa: Mun. Chișinău,
Str. Nicolae Dimo nr.17/4, of.22, MD-2068
Telefon: :+373(22) 498-837, 434-725
Fax: +373(22) 495-625
E-mail: biotica.md@gmail.com
Web: <http://www.bioticamoldova.org/>,
<https://lower-dniester.org/>

1. Introducere

În timpurile în care anual, milioane de oameni de pe glob își pierd viața datorită condițiilor neprielnice de mediu în care locuiesc, protecția mediului a devenit o preocupare mai importantă pentru întreaga societate.

Scopul acestui ghid constă în instruirea teoretică și practică temeinică a viitorilor inspectori voluntari de mediu care vor acorda ajutor Inspectoratului pentru protecția mediului și subdiviziunilor teritoriale al acestuia la activitățile de protecție a mediului înconjurător prin depistarea și preîntâmpinarea încălcărilor legislației ecologice și contribuind la promovarea imaginii pozitive a organelor de mediu în societate.

Astfel, din poziția Inspectorului Voluntar de Mediu, veți cunoaște pârghiile legale care vă stau la dispoziție pentru implementarea ansamblului de reglementări, măsuri și acțiuni, care au ca scop menținerea, protejarea și îmbunătățirea condițiilor naturale de mediu, ca și reducerea sau eliminarea, acolo unde este posibil, a poluării mediului înconjurător și a surselor de poluare, inspectarea ecologică devine un suport axat pe implementarea și verificarea aplicării proceselor antropogene de protecție a mediului.

Inspectarea ecologică se realizează prin efectuarea unui control strict cu scopul de a preveni, verifica, monitoriza și diminua impactul antropic asupra naturii, care se efectuează prin aplicarea prevederilor legislației de mediu, supravegherea și respectarea cerințelor acestora.

Procedura de analiză complexă a mediului se axează pe formarea unor concepții ce oferă posibilitatea de a evalua starea curentă a factorilor de mediu, punctele forte și punctele slabe, identificând problemele cu care se confruntă la etapa actuală mediul înconjurător, fapt care permite elaborarea măsurilor efective de protecție și folosire rațională și durabilă a resurselor naturale.

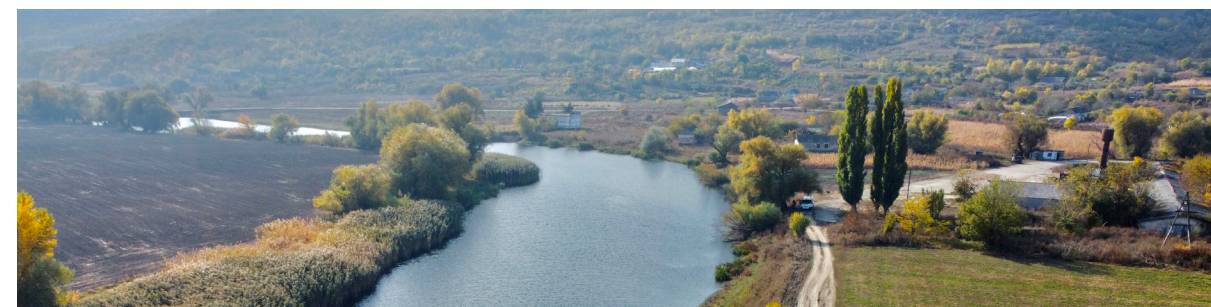
În activitatea de protecție a mediului un rol impovrtant revine Inspectoratului pentru protecția mediului, care prin activitatea sa asigură respectarea legislației și a altor acte normative de mediu, contracararea nerespectării cadrului ecologic legal, pe sectorul aplicativ, a activității agenților economici, autorităților locale, populației în ceea ce privește conformarea la cerințele și normele de protecție a mediului înconjurător și elaborarea, realizarea programelor de mediu și de educație ecologică.

2. Domeniul de aplicare: scopul și obiectivele

Starea ecologică actuală a mediului la nivel global, național, regional generează îngrijorarea omenirii și motivează creșterea interesului față de educația ecologică. Viitorul, sănătatea planetei depinde de atitudinea fiecărui cetățean și anume de atitudinea firească față de mediul cu care interacționează. Respectarea mediului și aplicarea legii sunt elemente cheie în implementarea cerințelor legale pentru a obține rezultatele dorite. Inspectiile și investigațiile de mediu sunt instrumente importante în realizarea conformității cu cerințele de mediu.

Obiectivele :

Să ofere îndrumări generale pentru inspectorii voluntari de mediu pentru a asigura coerența și transparența în desfășurarea inspecțiilor și investigațiilor de mediu. Să contribuie la prevenirea, contracararea cazurilor de încălcare a legislației privind protecția mediului și utilizarea rațională a resurselor naturale;

Scopul Ghidului:

Acest Ghid este destinat să ofere îndrumări teoretice, tehnice și procedurale pentru inspectarea mediului în diverse regiuni ale Republicii Moldova. Ghidul va îndruma Inspectorii Voluntari de Mediu în procesul de inspectare a obiectivelor naturale.

Domeniul de aplicare al Ghidului:

Ghidul va fi utilizat de Inspectorii Voluntari de Mediu din Republica Moldova, care vor folosi acest manual pentru a inspecta activitățile ce afectează sau urmează să afecteze mediul. Accentul va fi pus pe îmbunătățirea conformității în cadrul comunității reglementate. Procedurile descrise în acest manual sunt generale și sunt destinate să fie aplicate diverselor situații de mediu.

3. Activitatea de Voluntariat în domeniul protecției mediului

Voluntariatul a devenit un fenomen național, care activează și motivează oamenii să se implice în lupta pentru diferite cauze care au același scop: o lume mai bună. În domeniul ecologic se desfășoară numeroase activități, atât pe plan local cât și național.

Voluntariatul în domeniul ecologiei și a mediului devine din ce în ce mai popular, pentru o natură vie, curată și un mediu înconjurător sănătos. Acesta se extinde pe mai multe ramuri de activitate, fiind un domeniu destul de vast și diversificat, care cuprinde o gamă variată de acțiuni și inițiative, cunoștințele interdisciplinare de bază fiind importante.

Reieșind din dorința unor persoane să se implice în activitățile de protecție a mediului înconjurător în depistarea și preîntâmpinarea încălcărilor legislației de mediu, acordând ajutor Inspectoratului pentru protecția mediului și subdiviziunilor teritoriale al acestuia, Ministerul Mediului prin Ordin a adoptat Regulamentul inspectorului voluntar de mediu care reglementează cerințele față de persoanele care solicită desemnarea în calitate de inspectori voluntari ai organelor de mediu, procedura de selectare a candidaților, desemnare, planificare și organizarea activității, drepturile și obligațiile acestora, contractul de voluntariat.

Persoanele care își doresc să se implice în activități de voluntariat pot avea motivații foarte diferite, iar acestea sunt câteva dintre ele:

- Dorința de a se implica în soluționarea problemelor comunității;
- Dobândirea/menținerea anumitor abilități;
- Pentru a dobândi experiență de lucru;
- Dorința de a ieși din casă;
- Dorința de a-și face noi prieteni;
- Pentru a lucra cu un anumit grup de beneficiari;
- Pentru a fi responsabil de anumite lucruri;
- Pentru a fi parte a unui grup sau echipe;
- Pentru a întâlni membrii importanți ai comunității;
- Pentru a obține recunoaștere din partea comunității;
- Pentru a se remarca la locul de muncă și multe alte caracteristici ce ar putea motiva un voluntar.

4. Procedura de selectare și desemnare în calitate de inspector voluntar de mediu

Inspectorii voluntari de mediu sunt selectați de către Inspectorii de mediu ai subdiviziunilor teritoriale ai Inspectoratului pentru protecția mediului și propuși conducerii Inspectoratului pentru protecția mediului spre aprobare.

În procesul de selectare se atrage atenția asupra calităților morale și personale ale candidatului, starea sănătății, situația familială, pregătirea fizică, trăsăturile de caracter etc. Sunt luate în considerație capacitățile profesionale și atitudinea față de executarea obligațiilor de serviciu la locul permanent de muncă.

Desemnarea se efectuează în baza cererii depuse de către solicitant, prin aprobarea acesteia de către conducerea Inspectoratului pentru protecția mediului.

La cerere se anexează:

- Copia buletinului de identitate;
- CV-ul persoanei fizice;
- Caracteristică de recomandare de la locul permanent de muncă, sau de la Autoritățile Publice Locale (în cazul când persoana nu activează);
- 2 fotografii color 3x4.

5. Activitatea inspectorului voluntar de mediu

Planificarea și organizarea activității inspectorilor voluntari de mediu se efectuează nemijlocit de către subdiviziunile teritoriale ale Inspectoratului pentru protecția mediului, care au propus candidatura la funcția de inspector voluntar de mediu.

Activitatea inspectorilor voluntari de mediu se planifică semestrial, iar planurile activității sunt aprobate de conducătorii subdiviziunii respective, pe lângă care își manifestă aportul inspectorul voluntar de mediu.

Inspectorii de mediu, verifică permanent activitatea inspectorilor voluntari de mediu, ținând cont de calitatea și completitudinea executării însărcinărilor, obiectivitatea și exactitatea informațiilor

comunicate, în baza cărora sunt făcute concluziile despre evaluarea activității acestora. Inspectorii voluntari de mediu semestrial prezintă rapoarte privind activitatea desfășurată.

Inspectorii voluntari de mediu își desfășoară activitatea în comun cu inspectorii de mediu la exercitarea controlului asupra respectării legilor, altor acte normative și regulilor de folosire a resurselor naturale de către persoanele fizice și juridice.

În vederea stimulării activității inspectorilor voluntari de mediu și a instruirii acestora în derularea stagiilor de voluntariat, se promovează colaborarea cu organizații neguvernamentale locale, ce desfășoară activități în domeniul protecției mediului.

Acordarea de premii și stimulente se face în limita fondurilor disponibile, cu ocazia organizării unor evenimente legate de protecția mediului, în raport față de gravitatea evenimentelor semnalate și de pagubele care au putut fi evitate prin sesizarea la timp a abaterilor constatate.

6. Drepturile și Obligațiile

Inspectorul voluntar de mediu are dreptul:

- să participe în comun cu inspectorii de mediu la exercitarea controlului asupra respectării legilor, altor acte normative și regulilor de folosire a resurselor naturale de către persoanele fizice și juridice;
- să participe în comun cu inspectorii de mediu la încheierea proceselor verbale contravenționale în privința persoanelor fizice și juridice, care au săvârșit încălcări ale legislației ecologice;
- să semnalizeze despre cazurile de nerespectare a prevederilor legislației ecologice;
- să preîntâmpine în mod verbal persoanele vinovate despre încălcările depistate și să propună măsuri de lichidare a acestora;
- să desfășoare activități de propagare a legislației de mediu și de educație ecologică.

Inspectorul voluntar de mediu este obligat:

- să cunoască legislația ecologică și actele normative privind protecția mediului și folosirea rațională a resurselor naturale;
- să contribuie la asigurarea respectării cerințelor legislației în vigoare;
- să informeze organele de protecție a mediului despre încălcările legislației ecologice;
- să desfășoare activitatea de propagare a legilor, actelor normative de ocrotire a mediului înconjurător.

7. Instrucțiuni de control în domeniul protecției de mediu și prevederi legislative

Conform prevederilor Regulamentului cu privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului pentru protecția mediului aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 548 din 13.06.2018, Inspectoratul pentru protecția mediului este împuternicit să efectueze supravegherea și controlul de stat în domeniul protecției mediului și utilizării resurselor naturale.

Întru verificarea respectării prevederilor legislației privind protecția mediului înconjurător și utilizării raționale a resurselor naturale de către întreprinzători, Inspectoratul pentru protecția mediului efectuează următoarele acțiuni la care au dreptul să participe și Inspectorii voluntari de mediu:

Control inopinat - control care nu este inclus în planul anual al controalelor și care se efectuează cu scopul verificării respectării cerințelor stabilite de legislație în temeiul petițiilor, la solicitarea eliberării actului permisiv, auto sesizărilor și a sesizărilor organelor de drept.

- **În cazul controalelor inopinate la delegația de control se anexează nota de motivare în baza căreia a fost emisă delegația, astfel încât persoana care urmează a fi supusă controlului să poată lua cunoștință cu nota în cauză.**

Control planificat - control efectuat conform planului anual al controalelor, în baza analizei și evaluării conform criteriilor de risc;

(Controalele planificate se publică pe site-urile <http://ipm.gov.md/> și <http://controale.gov.md/>).

- **În cazul controalelor planificate, delegația de control se întocmește în temeiul planului controalelor, aprobat și înregistrat.**

Inițierea procedurii de control

Atât controlul planificat cât și cel inopinat se desfășoară de către minim doi inspectori de mediu care pot fi însoțiți de Inspectorii voluntari de mediu în temeiul delegației de control emise de către șeful adjunct al Inspectoratului pentru protecția mediului, a listelor de verificare aprobate conform rigorilor stabilite de Guvern și a notei de motivare pentru controalele inopinate.

Delegația de control va conține:

- numărul și data emiterii;
- date de identificare ale Inspectoratului;
- trimitere la prevederile legale care, în mod expres, acordă organului respectiv atribuția de control în cazul pentru care se emite delegația;
- tipul controlului și temeiul inițierii lui (pentru controale inopinate se indică motivul iar pentru controalele planificate se indică numărul planului controalelor, data aprobării și locul publicării);
- date despre inspectorii (nume, prenume, funcția deținută);
- date despre persoana supusă controlului (denumirea/numele persoanei; codul fiscal; sediul/adresa subdiviziunii controlate și codul acesteia, după caz, alte date de contact);
- obiectul/obiectele care urmează a fi supuse controlului;
- scopul, metoda de control și aspectele ce urmează a fi verificate, trimitere expresă la lista de verificare aplicabilă și actul normativ prin care aceasta este aprobată;
- data începerii controlului și durata preconizată a acestuia.

Controlul poate fi exercitat doar de inspectorii specificați expres în delegația de control și doar în timpul programului de activitate al persoanei controlate sau al subdiviziunii acesteia.

Pentru efectuarea controlului nu pot fi desemnate persoane a căror desemnare este susceptibilă să genereze situații de conflict de interese.

În cazul în care este necesar de a înlocui inspectorul sau de a desemna inspectorii suplimentari, se emite o nouă delegație de control.

Potrivit art. 18 din Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat a activității de întreprinzător, inspectorii de mediu vor expedia persoanei supuse controlului planificat un exemplar al delegației de control astfel încât între momentul primirii efective a exemplarului și momentul începerii controlului să treacă cel puțin 5 zile lucrătoare, dar nu mai mult de 15 zile lucrătoare.

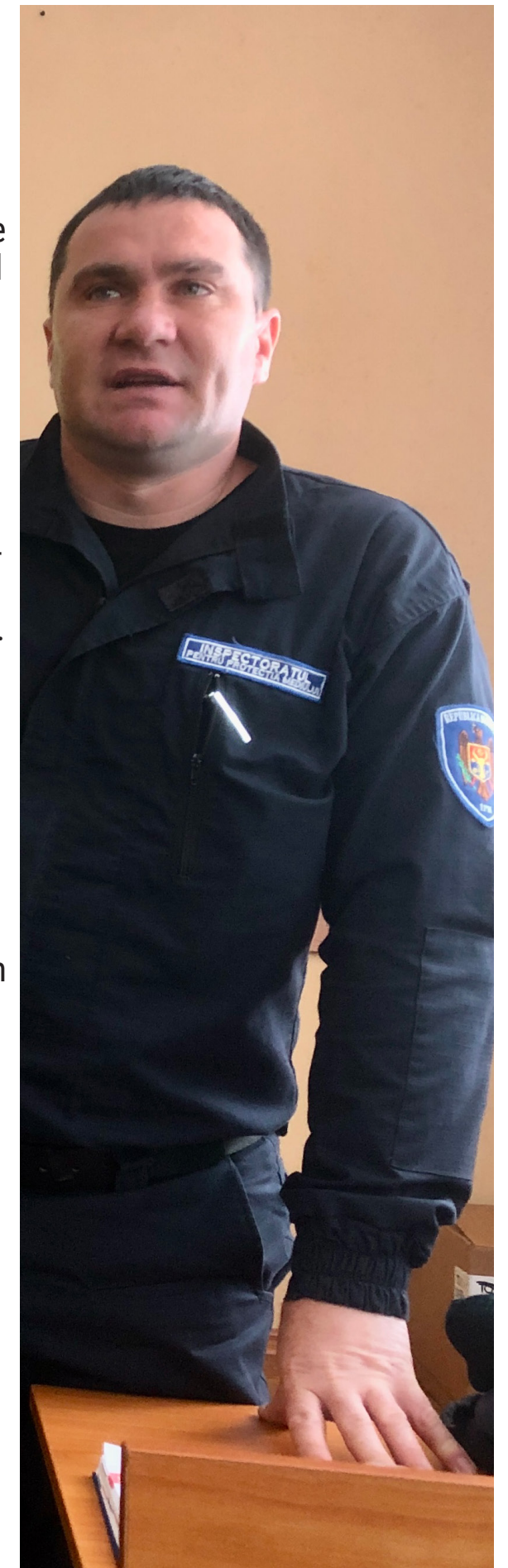
În cazul controlului inopinat, delegația de control se înmânează persoanei care urmează a fi supusă controlului la începutul controlului.

Controlul poate fi desfășurat de minimum doi inspectorii, delegați de la același organ de control, sau de la mai multe organe de control în cazul controalelor comune.

În cazul prezenței unui singur inspector, controlul nu poate fi început, iar persoana controlată este în drept să refuze accesul la obiect pentru inițierea controlului.

Inspectorii specificați în delegație sunt selectați în mod aleatoriu, luându-se în considerare și specializarea acestora conform domeniului de control aferent.

- a) prezentarea legitimației;
- b) înmânarea exemplarului delegației de control;
- c) existența probelor care demonstrează prezența unuia sau mai multor temeiuri, în cazul controalelor inopinate;
- d) expirarea termenului minim de notificare, în cazul controalelor planificate;
- f) înregistrarea delegației de control în Registrul de stat al controalelor.

Persoana supusă controlului este obligată:

a) să prezinte documentele și informațiile ce țin direct de obiectul controlului, solicitate de inspector în vederea efectuării controlului;	b) să permită accesul inspectorilor în încăperile sale de serviciu pe parcursul desfășurării programului său de lucru;	c) să asigure, la inițierea controlului și pe durata desfășurării acestuia, prezența conducătorului său ori a reprezentantului.

Durata controlului

Indiferent de temeiul invocat și de tipul controlului, acesta nu poate fi efectuat și delegația de control nu mai este valabilă la expirarea a 5 zile calendaristice de la data începerii controlului.

În cazul controalelor inopinate, termenul de 5 zile poate fi prelungit cu încă 5 zile de către Șeful adjunct al Inspectoratului în baza unei decizii motivate, care poate fi contestată de către persoana supusă controlului.

Controlul planificat care nu a fost început în termenul prevăzut la art.18 alin.(1) din Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat a activității de întreprinzător și controlul inopinat care nu a fost început la data indicată în delegația de control, indiferent de temeiul invocat, nu mai pot fi efectuate și delegația de control își pierde valabilitatea după expirarea acestui termen – pentru controlul planificat – și, respectiv, după data începerii controlului, stabilită în delegație – pentru controlul inopinat.

Procedura de control se încheie și se întocmește procesul-verbal de control dacă este evident că posibilitățile inspectorului de a exercita controlul au fost epuizate, chiar dacă termenul stabilit în delegație încă nu a expirat.

Încheierea procedurii de control

Procedura de control se încheie prin întocmirea de către inspectorii a unui proces-verbal de control, care se completează și se semnează de toți inspectorii indicați în delegația de control, la locul efectuării controlului.

Procesul-verbal de control este documentul prin care se confirmă faptul desfășurării controlului și în care se conține toată informația cu privire la controlul desfășurat, la procedurile aplicate și constatările în urma acestuia, prescripțiile și recomandările înaintate în baza constatărilor, măsurile restrictive aplicate și sancțiunile stabilite în urma controlului.

Procesul-verbal de control este alcătuit din partea constatatoare, partea prescriptivă și partea sancționatorie și conține în mod obligatoriu:

- a)** denumirea completă a Inspectoratului, numele complet și funcția persoanelor care au efectuat controlul;
- b)** date cu privire la delegația de control și temeiul efectuării controlului;
- c)** denumirea completă/numele persoanei supuse controlului și identificarea obiectului de control;
- d)** tipul controlului;

- e) lista de verificare aplicată;
- f) date privind toate aspectele, documentele, bunurile, încăperile, produsele, utilajele și obiectele de altă natură care au fost supuse controlului, relevante în scopul controlului;
- g) constatările și rezultatele controlului;
- h) referința expresă la prevederile actelor legislative și normative pe care le-a încălcat persoana supusă controlului;
- i) copiile documentelor examinate care confirmă încălcarea legii, ale altor documente întocmite în cadrul controlului;
- j) date privind durata controlului;
- k) explicațiile în scris ale persoanei supuse controlului și/sau ale angajaților acesteia;
- l) recomandările și indicațiile pentru înlăturarea încălcărilor stabilite în partea prescriptivă, după caz;
- m) prescripția de aplicare a măsurilor restrictive, după caz;
- n) constatarea contravențiilor sau altor tipuri de încălcări prevăzute de lege, cu indicarea sancțiunii prevăzute de lege, după caz;
- o) descrierea semnelor componenței de infracțiune constatate în cadrul procedurii de control și referința expresă la normele de drept penal vizate.

Procesul-verbal de control se întocmește în două exemplare, iar în cazul stabilirii semnelor componenței de infracțiune în trei exemplare (acesta se transmite organelor de drept în termenul stabilit de lege), se numerotează și se semnează pe fiecare pagină de către toți inspectorii care au efectuat controlul și de către persoana supusă controlului.

În cazul în care procesul-verbal de control se întocmește în formă electronică, actul se semnează cu semnătură electronică de către toți inspectorii și de către persoana supusă controlului.

Un exemplar al procesului-verbal de control se înmânează persoanei supuse controlului, cu efectuarea unei mențiuni scrise despre aceasta pe al doilea exemplar, confirmată prin semnătura persoanei ce recepționează procesul-verbal. În cazul în care persoana supusă controlului refuză să semneze și/sau să primească procesul-verbal de control, sub semnătura inspectorilor se face mențiunea respectivă. Procesul-verbal de control în format electronic care nu a fost semnat de persoana supusă controlului se transmite acesteia prin orice modalitate care permite organului de control confirmarea recepționării procesului-verbal de către persoana controlată.

Comunicarea și recepționarea procesului-verbal semnat cu semnătură electronică avansată calificată la adresa electronică indicată de persoana supusă controlului se consideră comunicare la sediul acesteia.

Al doilea exemplar al procesului-verbal de control se prezintă conducătorului Inspectoratului spre examinare.

Procesul-verbal de control intră în vigoare la data comunicării lui persoanei supuse controlului dacă acesta nu a fost contestat conform legislației în vigoare.

La încheierea controlului, inspectorii de mediu sunt obligați să includă în Registrul de stat al controalelor data introducerii informației privind controlul efectuat, nota de motivare a controlului inopinat și procesul-verbal de control. În cazul întocmirii pe suport de hârtie a procesului-verbal de control și a notei de motivare a controlului inopinat, copiile electronice ale acestora se includ în Registrul de stat al controalelor în termen de cel mult 5 zile lucrătoare de la data emiterii acestora.

În cazul în care, la întocmirea procesului-verbal de control prin care se constată o contravenție, este întocmit și un plan de remediere conform prevederilor capitolului V1 din Codul contravențional nr. 218/2008, inspectorii de mediu includ în Registrul de stat al controalelor și informația despre planul respectiv în termen de cel mult 5 zile lucrătoare de la data întocmirii planului.

Forma/parametrii documentelor aferente controlului – plan, delegație, proces-verbal de control – create în baza Registrului de stat al controalelor sunt obligatorii. Documentele care au altă formă sau alți parametri decât cei stabiliți expres în Registrul de stat al controalelor sunt nule.

Inspectorii de mediu sunt obligați să utilizeze Registrul de stat al controalelor pentru crearea documentelor ce țin de controalele efectuate și, la necesitate, pot imprima copii și duplicate ale acestor documente pe suport de hârtie.

Acordarea consultanței

Inspectorul de mediu în timpul efectuării acțiunilor de control pe lângă obligațiile de verificare a respectării legislației privind protecția mediului trebuie să consulte și să informeze persoana controlată despre modalitățile de prevenire a încălcărilor de mediu cu indicarea clară și obiectivă a acțiunilor ce urmează a fi întreprinse și consecințele posibile în cazul ignorării respectării prevederilor legale.

Acțiunile de informare și consultare ale inspectorului de mediu au următoarele scopuri:

- prevenirea încălcărilor de mediu și consecințelor care rezultă în urma acestora (poluarea resurselor acvatice, poluarea aerului atmosferic, tăierile ilegale, depozitarea neautorizată a deșeurilor de orice natură etc.);
- familiarizarea persoanelor fizice și juridice care practică activitate de întreprinzător cu actele normative în domeniul protecției mediului;
- aplicarea în termen a măsurilor necesare (spre exemplu: solicitarea de la autoritățile emitente a actelor permissive necesare pentru practicarea activității de întreprinzător până la momentul desfășurării acesteia, sau reînnoirea în termen a actelor permisiv expirate) pentru a asigura respectarea prevederilor actelor normative din domeniul protecției mediului. De asemenea persoană supusă controlului poate primi consultație și în cazul aplicării Planului de remediere ca urmare a depistării unei contravenții în cadrul controlului, care poate fi remediată (doar în cazul când prin contravenția săvârșită nu a fost cauzat prejudiciu mediului înconjurător). În acest caz persoana supusă controlului va fi informată despre modul și termenul de înlăturare a contravențiilor depistate.

7.1 Gestionarea deșeurilor și substanțelor chimice

Substanțele chimice

Majoritatea substanțelor și produselor chimice utilizate în Republica Moldova sunt acoperite de importuri. Cantități semnificative de substanțe și produse chimice sunt utilizate în toate sectoarele economiei naționale și de către populație inclusiv, preponderent fiind utilizate în sectorul agricol, prin aplicarea produselor de uz fitosanitar și fertilizanți.

Cantitatea utilizată a acestor produse în întreprinderile agricole și gospodăriile țărănești (de fermier) mari a crescut de peste 3,2 ori, de la 20,1 mii tone la 65,6 mii tone, ceea ce înseamnă 69,1 kg pe fiecare hectar de semănături. Reducerea riscurilor asociate utilizării substanțelor chimice pe întreg ciclul de viață și a produselor de protecție a plantelor impune funcționarea eficientă și la standarde ale Uniunii Europene a procesului de autorizare, clasificare, etichetare, restricționare, inclusiv și de gestionare a acestora.

Managementul deșeurilor

La momentul actual, în Republica Moldova sunt exploatare cca 1139 depozite de deșeuri ocupând o suprafață totală de 1224,0 ha. Depozitele de deșeuri sunt organizate de autoritățile publice locale și, la modul general, nu respectă standardele de protecție a mediului.

Conform datelor statistice cantitatea de deșeuri menajere solide este în continuă creștere, aproximativ cu 3.85 % ce ar însemna cu 87.03 m3 în fiecare an. Ratele de reciclare și valorificare a deșeurilor sunt încă foarte reduse.

Cadrul normativ național privind protecția aerului cuprinde:

Legea nr.209 din 29.07.2016 Privind deșeurile
Legea nr.1515 din 16.06.1993 Privind protecția mediului înconjurător
Legea nr.1236 din 03.07.1997 Privind regimul produselor și substanțelor nocive
Legea nr.1540 din 25.02.1998 Privind plata pentru poluarea mediului
Hotărârea de Guvern 973 din 18.10.2010 Programul național privind managementul durabil al substanțelor chimice în RM
Regulament 231 din 28.11.03 Privind gestionarea PUF și fertilizanți

Încălări tipice (frecvente) și prevederi legislative

Articolul 154. Încălcarea regulilor de gestionare a deșeurilor

(1) Nerespectarea modului stabilit de colectare, păstrare, transport, depozitare, ardere, neutralizare și evacuare, inclusiv în obiectivele acvatică, în subsol etc., a deșeurilor industriale, de construcție, menajere și de altă natură

(2) Nerespectarea modului stabilit de ardere a deșeurilor industriale, de construcție, a biodeseurilor, a deșeurilor municipale și de altă natură

(3) Depozitarea arbitrară sau în locuri interzise ori utilizarea unor alte procedee de evacuare a deșeurilor fără autorizația autorităților abilitate

Codul contravențional al RM Nr. 218 din 24.10.2008

(1) Se sancționează cu amendă de la 12 la 24 de unități convenționale aplicată persoanei fizice sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de până la 60 de ore, cu amendă de la 120 la 180 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea, în ambele cazuri, de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an

(2) Se sancționează cu amendă de la 200 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei fizice sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 40 la 60 de ore, cu amendă de la 600 la 800 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an

(3) Se sancționează cu amendă de la 18 la 30 de unități convenționale aplicată persoanei fizice sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de până la 60 de ore, cu amendă de la 60 la 120 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea, în ambele cazuri, de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an

7.2 Protecția aerului atmosferic

Poluarea aerului nu este mereu vizibilă, dar efectele sale sunt foarte reale. Poluanții emiși în atmosferă constituie cauza unor grave și actuale probleme de mediu, cum ar fi acidifierea, precipitațiile acide, efectul de seră, distrugerea stratului de ozon și schimbarea climei, etc.

Numeroase gaze care determină schimbările climatice sunt și poluanți atmosferici cunoscuți, care ne afectează sănătatea și mediul. În numeroase moduri, îmbunătățirea calității aerului poate stimula, de asemenea, eforturile de atenuare a schimbărilor climatice și invers.

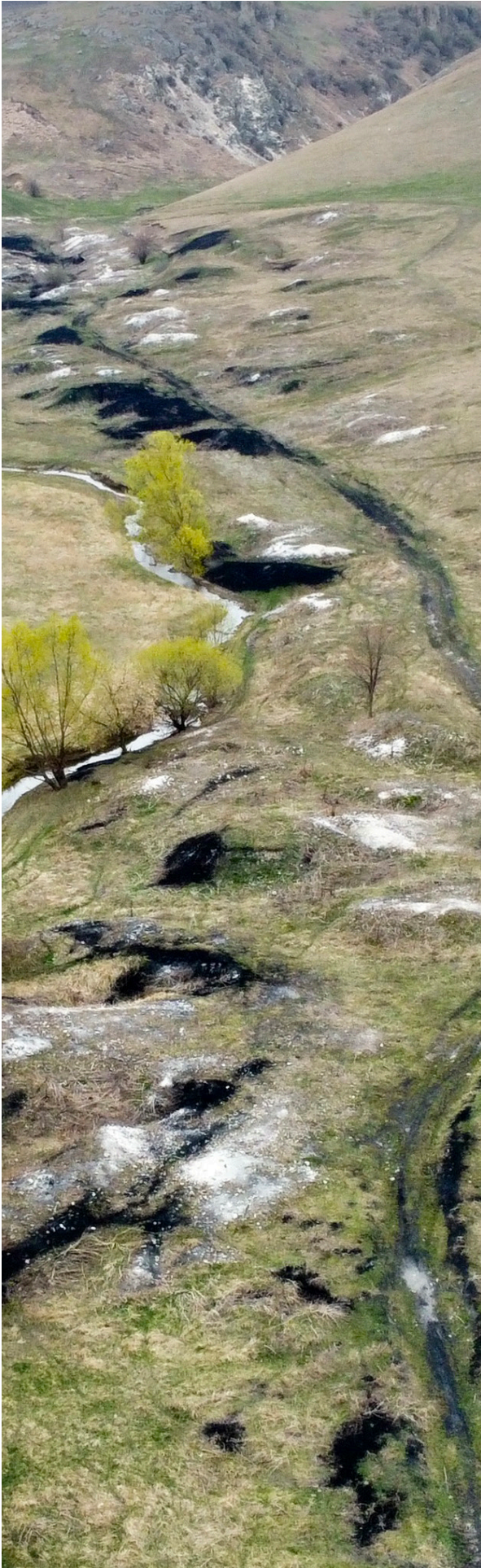
Calitatea aerului atmosferic în Republica Moldova este influențată de emisiile provenite din trei tipuri de surse poluante:

-Sursele staționare fixe, care includ centralele electrotermice (CET-urile) și cazan-geriile, întreprinderile industriale în funcțiune;

- Sursele mobile, care includ transportul auto, feroviar, aerian, fluvial și tehnica agricolă;

- Transferul transfrontalier de noxe.

Cei mai importanți poluanți rezultați din aceste procese sunt: oxizii de carbon, de sulf, de azot, particulele în suspensie, formaldehida, benz(a)pirenol etc. Poluarea spațiului aerian de la surse fixe și mobile nu este uniformă. Gradul de poluare a spațiului aerian urban este mai mare față de cel rural pe motivul existenței în orașe a întreprinderilor industriale majore, obiectivelor termoelectrice și termice și traficului intens al transportului auto.

Încălcări tipice (frecvente) Prescripții/Recomandări

Arderea în camp a resturilor vegetale de orice proveniență

Legea nr. 151 din 16.06. 1993

Art.62. Este interzisă și se sancționează prin lege arderea miriștilor, a învelișului vegetal

uscat al perdelelor forestiere de protecție, al câmpurilor, de pe marginile drumurilor,

arderea deșeurilor nocive în afara perimetrelor admise și special amenajate.

Codul contravențional al Republicii Molodova Nr. 218 din 24.10.2008

Se sancționează cu amendă de la 200 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei fizice sau

cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 40 la 60 de ore, cu amendă de la 600 la 800

Articolul 149. Poluarea mediului cu cauzarea de prejudicii

Poluarea mediului(aerului atmosferic, a bazinelor acvatice de suprafață și subterane, a terenurilor) cu deșeuri industriale, de construcție sau menajere, cu ape menajere, cu emisii de poluanți ce au cauzat prejudicii, dacă aceasta acțiune nu constituie infracțiune.

Codul contravențional al RM Nr. 218 din 24-10-2008

Se sancționează cu amenda de la 24 la 36 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amenda de la 210 la 300 de unitati conventionale aplicată persoanei juridice cu sau fara privarea,

in ambele cazuri, de dreptul de a desfasura o anumita activitate pe un termen de la 6 luni la un an.

Cadrul normativ național privind protecția aerului cuprinde:

- Lege nr. 1515 din 16.06.1993 privind protecția mediului înconjurător;
- Lege nr. 1422 din 17.12.1997 privind protecția aerului atmosferic;
- Lege nr. 851 din 29.05.1996 privind expertiză ecologică și evaluarea impactului asupra mediului înconjurător;
- Lege nr. 1540 din 25.02.1998 privind plata pentru poluarea mediului;
- Lege nr. 1536 din 25.02.1998 cu privire la activitatea hidrometeorologica;
- Ordinul Ministrului Mediului nr. 110 din 17.12.2010 „Cu privire la aprobarea Instrucțiunii privind încadrarea întreprinderilor în categorii după nivelul de impact asupra aerului atmosferic”.

Cadrul normativ național privind protecția apei cuprinde:

- Legea apelor nr. 272-XVI din 23.12.2011
- Legea privind protecția mediului înconjurător nr.1515 din 16.06.1993
- Legea cu privire la apa potabilă 272 din 10.02.1999
- Legea cu privire la zonele și fișiile de protecție a apelor râurilor și bazinelor de apă 440 din 27.04.1995
- Lega Privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare 303 din 13.12.2013
- Hotărîrea de Guvern pentru aprobarea Regulamentului privind evidența și raportarea apei folosite nr. 835 din 29.10.2013
- Hotărîrea de Guvern pentru aprobarea Regulamentului privind prevenirea poluării apelor din activități agricole 836 din 29.10.2013
- Hotărîrea de Guvern pentru aprobarea Regulamentului privind zonele de protecție sanitară a prizelor de apă nr. 949 din 25.11.2013
- Hotărîrea de Guvern pentru aprobarea Regulamentului cu privire la gestionarea riscurilor de inundații nr. 887 din 11.11.2013
- Hotărîrea de Guvern pentru aprobarea Regulamentului privind cerințele de colectare, epurare și deversare a apelor uzate în sistemul de canalizare și/sau în emisurari de apă pentru localitățile urbane și rurale 950 din 25.11.2013
- Hotărîrea de Guvern cu privire la aprobarea Regulamentului-tip de exploatare a lacurilor de acumulare/iazurilor 977 din 16.08.2016

7.3 Gestionarea resurselor acvatice

Resursele acvatice ale Republicii Moldova sunt prezentate prin apele de suprafață și cele subterane. Apele de suprafață, ce includ de obicei râuri mici și lacuri, sunt o parte indispensabilă și extrem de prețioasă a mediului natural al Republicii Moldova. Bazinul hidrografic al Republicii Moldova este reprezentat prin 3621 râuri și râulețe, inclusiv 7 cu lungimea de peste 100 km, alte 247 – peste 10 km, 57 de lacuri cu suprafața oglinzii apei de 62,2 km2 și circa 3000 iazuri și bazine de acumulare, cu un volum de 1,8 km3 și suprafața oglinzii apei de 333 km2.

Încălcări tipice (frecvente) Prescripții/Recomandări

Spălarea vehiculelor, utilajelor și ambalajelor în preajma lor și în alte locuri neautorizate

Legea nr. 1515 din 16.06.1993

Art. 45. - În scopul protecției resurselor acvatice sunt interzise:

c) spălarea în apele naturale, în preajma lor și în alte locuri neautorizate a vehiculelor, a utilajelor și a ambalajelor.

Codul contravențional al RM Nr. 218 din 24-10-2008

Se sancționează cu amenda de la 12 la 30 de unități convenționale aplicată persoanei fizice sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 40 la 60 de ore, cu amendă de la 60 la 120 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea, în ambele cazuri, de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an. Deversarea, în apele de suprafață, în canalele de irigare și de desecare, pe terenuri, indiferent de modul lor de folosință și în rețeaua publică de canalizare sau în alte locuri neautorizate, a apelor uzate neepurate, provenite din activități casnice și noncasnice, a celor poluate termic, a apelor contaminate cu germeni patogeni și cu paraziti, a produselor sau reziduurilor petroliere și a altor poluanți.

Legea nr. 1515 din 16.06.1993

Art. 45. - În scopul protecției resurselor acvatice sînt interzise:

a) deversarea în apele de suprafață, în canalele de irigare și de desecare a apelor uzate neepurate, a celor poluate termic și radioactive, a apelor contaminate cu germeni patogeni și paraziti, a produselor sau reziduurilor petroliere și a altor poluanți

Codul contravențional al RM nr.218 din 24.10.2008

Se sancționează cu amendă de la 18 la 30 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 180 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

7.4 Gestionarea resurselor subsolului

Subsolul Republicii Moldova constituie Fondul de stat al subsolului, care include:

a) sectoarele de subsol atribuite în folosință în conformitate cu prevederile legislației cu privire la subsol (fondul subsolului repartizat);

b) sectoarele de subsol neatribuite în folosință (fondul subsolului nerepartizat).

Materiile prime minerale ale subsolului sunt resurse limitate în volum și nu se regenerează în timp, motiv pentru care se constată un decalaj între cerințele economiei în creștere și nivelul producției extractive, în continuă descreștere. În aceste condiții procesul de gestiune al acestor materii prime trebuie să poarte un pronunțat caracter de protecție și exploatare ratională concomitent cu ocrotirea mediului ambiant pe parcursul activităților de exploatare (lucrările de extracție, foraj, stocaje subterane etc.).

Subsolul reprezintă spațiul fizic de subsol, alcătuit din totalitatea formațiunilor geologice accesibile lucrărilor de cercetare și prospecțiuni geologice.10 Compoziția chimică a subsolului influențează starea de fertilitate a stratului superior al pământului, al solului.

Datorită caracteristicilor sale, a resurselor naturale, a bogățiilor pe care le cuprinde, cu rol deosebit asupra dezvoltării generale a societății, se impune protejarea subsolului prin toate mijloacele, inclusiv cele juridice, care sunt cele mai eficiente. Este necesară o protecție a resurselor naturale, o gestiune durabilă a acestor materii prime printr-o exploatare și o explorare eficientă.

Explorarea și exploatarea subsolului și a resurselor sale naturale trebuie să se facă în interesul întregii societăți. Subsolul, bogățiile și resursele sale naturale, fiind supuse degradării și poluării, impun necesitatea luării unor măsuri de protecție juridică corespunzătoare.

Încălcări tipice (frecvente) Prescripții/Recomandări

Articolul 119. Încălcarea modului de protecție și de folosire a subsolului

- 1) Folosirea neautorizată a subsolului
- 2) Studiarea și cercetarea subsolului fără proiecte speciale, precum și studiarea și cercetarea incompleta și nerațională a subsolului

Codul Subsolului nr. 3 din 02.02.2009

Articolul 72. Cerințe de baza privind folosirea rațională și protecția subsolului.

- 3) Folosirea neautorizată a subsolului, folosirea subsolului în afara limitelor sectorului de subsol atribuit în folosință, precum și efectuarea lucrărilor legate de folosirea subsolului fără documentația tehnică (tehnologică), aprobată în modul stabilit, se interzic.

Codul contravențional al RM Nr. 218 din 24-10-2008

- 1) Se sancționează cu amenda de la 60 la 120 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amenda de la 250 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea, în ambele cazuri, de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an.
- 2) Se sancționează cu amenda de la 30 la 60 unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amenda de la 100 la 250 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea, în ambele cazuri, de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an.

Cadrul normativ național privind protecția subsolului cuprinde:

- Codul subsolului nr. 3-XVI din 02.02.2009
- Codul funciar nr. 828-XII din 25.12.1991
- Legea privind protecția mediului nr.1515 din 16.06.1993
- Legea privind expertiză ecologică nr. 851-XIII din 29.05.1996
- Legea privind evaluarea impactului asupra mediului nr. 86 din 29.05.2014

7.5 Protecția solului

Solul este o componentă importantă și esențială a biosferei, având o ecologie vulnerabilă la influențele negative naturale (inundații, furtuni, contaminare, poluare atmosferică) sau artificiale asupra sa. Poluanții acumulați în sol pot tulbura puternic echilibrul ecologic al acestuia, cu consecințe negative asupra mediului.

Poluarea solului este rezultatul acțiunilor ce produc degradarea solului (fizică, chimică, biologică), afectând negativ capacitatea sa bioproductivă. Sursele de poluare a solului sunt: emisii din procese tehnologice, pesticidele, deversările de petrol, reziduurile industriale și deșeurile menajere, exploatarea de resurse minerale etc. Poluarea solului poate avea multe surse, pornind de la agricultura și ajungând până la industrie și activitatea umană.

Solurile poluate afectează viața și, prin urmare, și fauna salbatică. Pentru că de foarte multe ori factorii de poluare pot rezista în mediu, soluțiile pe care le putem aplica pentru a combate poluarea implica nu doar înlăturarea sursei, ci și curățarea și refacerea zonei poluate. În plus, problema poluării solului este amplificată de poluarea din surse nespecificate, care ajunge în mediu prin intermediul deșeurilor. Efectele poluării solului se pot manifesta direct sau indirect, putând avea caracter imediat sau pe termen lung.

Datorită multiplelor forme de poluare la care este expus, a întinderii sale limitate, a importanței în asigurarea perenității ecosistemelor terestre, a resurselor de hrană pe care le deține și le oferă, dar și a unei mari perioade de timp necesare pentru formarea unui nou strat de sol, sunt necesare mijloace complexe și variate pentru protecția solului, măsuri adecvate de gospodărire, conservare, organizare și amenajare a terenurilor.

Cadrul normativ național privind protecția solului cuprinde:

Codul funciar nr. 828-XII din 25.12.1991

Legea privind protecția mediului nr.1515 din 16.06.1993

Legea privind expertiză ecologică nr. 851-XIII din 29.05.1996

Legea privind evaluarea impactului asupra mediului nr. 86 din 29.05.2014

Legea privind supravegherea de stat a sănătății publice nr. 10 din 03.02.2009

Încălări tipice Prescripții/ Recomandări

Articolul 117. Neîndeplinirea obligației de a aduce terenurile într-o stare care să asigure folosirea lor conform destinației, inclusiv de a combate și preveni raspindirea buruienilor

- 1) Neîndeplinirea obligației de a aduce terenurile într-o stare care să asigure folosirea lor conform destinației
- 2) Neîndeplinirea obligației de a aduce terenurile afectate de folosirea subsolului într-o stare care să nu prezinte pericol și să asigure folosirea lor ulterioară
- 3) Neîndeplinirea obligației de a combate și preveni raspindirea buruienilor pe terenuri (cu excepția terenurilor cu destinație agricolă)

Legea nr. 1515 din 16.06.1993

Art. 35. Agenții economici, deținători de terenuri agricole, indiferent de forma de proprietate, vor gospodări solul în vederea obținerii de produse alimentare și de venituri, având grija de păstrarea lui pentru generațiile prezente și viitoare, în care sint obligați:

- a) să respecte prevederile actelor normative, celor menționate în articolul 68, litera e) din prezenta lege, recomandările autorităților agricole cu privire la organizarea asolamentelor și rotației lor, respectarea structurii culturilor agricole, fertilizarea fundamentală științific, ameliorările funciare, menținerea unui bilanț pozitiv de humus și reducerea pierderilor prin eroziune sub limita restituirii lui naturale;
- b) să nu admită compactarea și poluarea solului cu îngrășăminte minerale și pesticide, subinundarea, inmlastinirea, salinizarea, uscarea excesivă a terenurilor agricole, să întreprindă măsuri de prevenire și stopare a eroziunii solului, a alunecărilor de teren;
- c) să definitiveze în colaborare cu autoritățile silvice sistemul de perdele forestiere de protecție.

Codul contravențional al RM Nr. 218 din 24-10-2008

- 1) Se sancționează cu amenda de la 12 la 30 de unități convenționale aplicata persoanei fizice, cu amenda de la 60 la 120 de unități convenționale aplicata persoanei juridice.
- 2) Se sancționează cu amenda de la 60 la 120 de unități convenționale aplicata persoanei fizice, cu amenda de la 100 la 200 de unități convenționale aplicata persoanei juridice.
- 3) Se sancționează cu amenda de la 12 la 30 de unități convenționale aplicata persoanei fizice, cu amenda de la 60 la 120 de unități convenționale aplicata persoanei juridice.

Articolul 115. Degradarea terenurilor, falsificarea informației despre starea și folosirea lor

- 1) Degradarea stratului fertil al solului, decopertarea neselectivă și folosirea stratului fertil contrar destinației
- 2) Amplasarea, construcția și darea în exploatare a obiectivelor care generează efecte de poluare a solului

Legea nr. 1515 din 16.06.1993

Art.36 - Scoaterea din circuitul agricol a unor terenuri agricole pentru realizarea unor obiective economice sau de destinație socială se realizează prin hotărâre de Guvern, la propunerea consiliilor unităților administrativ-teritoriale de nivelul întâi sau, respectiv, de nivelul al doilea, în temeiul cererii proprietarului, cu acordul Departamentului; în cazul unei hotărâri pozitive se va asigura decopertarea stratului de sol fertil și utilizarea lui pentru refacerea terenurilor degradate.

Codul cont aveutonal al RM Nr. 218 din 24-10-2008

- 1) Se sancționează cu amenda de la 80 la 160 de unități convenționale aplicata persoanei fizice, cu amenda de la 120 la 180 de unități convenționale aplicata persoanei juridice.
- 2) Se sancționează cu amenda de la 18 la 42 de unități convenționale aplicata persoanei fizice, cu amenda de la 120 la 180 de unități convenționale aplicata persoanei juridice.

7.6 Protecția vegetației forestiere din fondul forestier și din afara fondului forestier

Potrivit Codului silvic, Fondul forestier național este, după caz, proprietate publică sau privată și constituie bun de interes național.

Pădurile, terenurile destinate împăduririi, terenurile afectate gospodăriei silvice, precum și terenurile neproductive, incluse în amenajamentele silvice sau în Cadastrul funciar general ca păduri și/sau plantații forestiere, constituie fondul forestier.

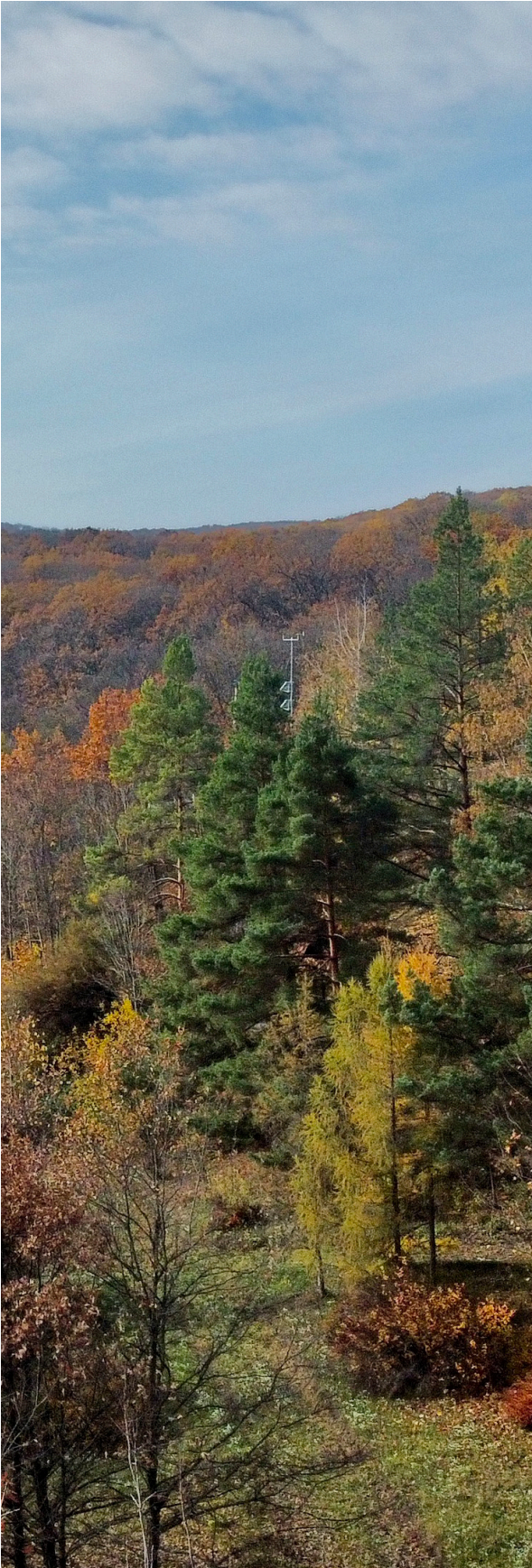
Fondul forestier cuprinde toate pădurile, indiferent de tipul de proprietate și forma de gospodărire.

Pădurile:

Sunt considerate păduri și sunt incluse în fondul forestier național terenurile cu suprafața de cel puțin 0,25 ha, acoperite cu arbori, înălțimea cărora la maturitate în condiții normale de vegetație trebuie să atingă înălțimea minimă de 5 m.

Vegetația forestieră din afara fondului forestier național include vegetația forestieră situată pe terenuri din afara fondului forestier național, care nu îndeplinește unul sau mai multe criterii de definire a pădurii, fiind alcătuită din următoarele categorii:

- a) plantațiile cu specii forestiere de pe terenuri agricole;
- b) vegetația forestieră de pe pășuni cu consistență mai mică de 0,4;
- c) fânețele împădurite: arbori situați în fânețe;
- d) arborii din zonele de protecție a lucrărilor hidrotehnice și de îmbunătățiri funciare;
- e) arborii situați de-a lungul cursurilor de apă și a canalelor;
- f) zonele verzi din intravilan, altele decât cele definite ca păduri;
- g) arboretumurile, altele decât cele cuprinse în păduri;
- h) aliniamentele de arbori situate de-a lungul căilor de transport și comunicație.

Hotărîrea Guvernului Nr. 785 din 03.08.2000 Pentru aprobarea Regulamentului-cadru cu privire la grădinile botanice, Regulamentului-cadru cu privire la grădinile dendrologice, Regulamentului-cadru cu privire la grădinile zoologice, Regulamentului-cadru cu privire la rezervațiile științifice.

Încălări tipice (frecvente)

Articolul 122. Tăierea ilegală sau vătămarea arborilor și arbuștilor

- 1) Tăierea ilegală sau vătămarea arborilor și arbuștilor pînă la gradul de încetare a creșterii lor ori vătămarea arborilor și arbuștilor care nu întrerupe creșterea lor
- 2) Tăierea ilegală a arborilor și arbuștilor din spațiile verzi, vătămarea lor sau a unor părți ale lor, defrișarea și/sau strămutarea, fără permisiunea autorității administrației publice locale coordonată cu autoritățile administrației publice pentru mediu, a plantelor din spațiile verzi în alte locuri în timpul efectuării de construcții
- 21) Vătămarea arborilor și arbuștilor din spațiile verzi prin incendiere

Codul Silvic nr.887 din 21.06.1996

Articolul 84. Tipurile de contravenții silvice

Contravenții silvice sînt considerate:

- a) tăierea ilicită și vătămarea arborilor și arbuștilor pînă la gradul de încetare a creșterii lor;
- c) nimicirea și vătămarea pădurilor ca rezultat al incendiilor sau folosirii neglijente a focului;

Codul contravențional al RM Nr. 218

din 24-10-2008

- 1) Se sancționează cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 40 la 60 de ore, cu amendă de la 300 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.
- 2) Se sancționează cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 300 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.
- 21) Se sancționează cu amendă de la 200 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei fizice sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 40 la 60 de ore, cu amendă de la 600 la 800 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an.

Cadrul normativ național privind protecția vegetației forestiere din fondul forestier și din afara fondului forestier

Codul Silvic Nr. 887-XIII din 21.06.1996
Legea Nr.1515 din 16.06.1993 privind protecția mediului înconjurător
Legea Nr. 1538 din 25.0.1998 privind fondul ariilor naturale protejate de stat
Legea Nr. 239 din 08.11.2007 privind regnului vegetal
Legea Nr. 439 din 27.04.1995 privind regnului animal Nr. 439 din 27.04.1995
Hotărîrea Guvernului Nr. 740 din 17.06.2006 pentru aprobarea actelor normative vizînd gestionarea gospodăriei silvice (inclusiv anexele)
Hotărîrea Guvernului Nr. 782 din 03.08.2000 pentru aprobarea regulamentelor-cadru ale parcurilor naționale, monumentelor naturii, rezervațiilor de resurse și rezervațiilor biosferei
Hotărîrea Guvernului Nr. 784 din 03.08.2000 pentru aprobarea Regulamentului-cadru cu privire la ariile cu management multifuncțional, Regulamentului-cadru cu privire la rezervațiile naturale, Regulamentului-cadru cu privire la rezervațiile peisagistice și Regulamentului-cadru cu privire la monumentele de arhitectură peisajeră

Fondul forestier național include:

- a) pădurile;
- b) terenurile în curs de regenerare și plantațiile înființate în scopuri forestiere;
- c) terenurile destinate împăduririi: terenuri degradate și terenuri neîmpădurite, stabilite în condițiile legii a fi împădurite;
- d) terenurile care servesc nevoilor de cultură: pepiniere, solarii, plantaje și culturi de plante-mamă;
- e) terenurile care servesc nevoilor de producție silvică: culturile de răchită, pomi de Crăciun, arbori și arbuști ornamentali și fructiferi;
- f) terenurile care servesc nevoilor de administrație silvică: terenuri destinate asigurării hranei vânatului și producerii de furaje, terenuri date în folosință temporară personalului silvic;
- g) terenurile ocupate de construcții și curțile aferente acestora: sedii administrative, cabane, fazanerii, păstrăvării, crescătorii de animale de interes vânătoresc, drumuri și căi forestiere de transport, spații industriale, alte dotări tehnice specifice sectorului forestier;
- h) iazurile, albiile pâraielor, precum și terenurile neproductive incluse în amenajamentele silvice;
- i) perdelele forestiere de protecție;
- j) jnepenișurile;
- k) pășunile împădurite cu consistența mai mare sau egală cu 0,4, calculată numai pentru suprafața ocupată efectiv de vegetația forestieră.

Toate terenurile incluse în fondul forestier național sunt terenuri cu destinație forestieră.

Sunt considerate păduri și sunt incluse în fondul forestier național terenurile cu o suprafață de cel puțin 0,25 ha, acoperite cu arbori; arborii trebuie să atingă o înălțime minimă de 5m la maturitate în condiții normale de vegetație.

7.7 Protecția spațiilor verzi ale localităților urbane și rurale

Cadrl normativ național privind protecția spațiilor verzi ale localităților urbane și rurale

Legii nr.1515 din 16.06.1993 privind protecția mediului înconjurător
Legii nr. 591 din 23.09.1999 cu privire la spațiile verzi ale localităților urbane și rurale

Încălări tipice (frecvente) Prescripții/Recomandări

Articolul 136. Încălarea regulilor sanitare în păduri, spații verzi,

grădini publice, rezervații și ocoale silvice

Încălarea regulilor sanitare în păduri, spații verzi, grădini publice, rezervații și ocoale silvice

Legea Nr. 591 din 23.09.1999

Articolul 36. Răspunderea pentru încălcarea legislației

privind spațiile verzi

Persoanele fizice și juridice poartă răspundere contravențională sau penală, în conformitate cu legislația în vigoare, în cazul:

u) încălcării regulilor sanitare în spațiile verzi.

Codul contravențional al RM Nr. 218

din 24-10-2008

1) Se sancționează cu avertisment sau cu amendă de la 20 la 40 unități convenționale.

Articolul 137. Încălarea regulilor de apărare împotriva incendiilor în păduri, spații verzi, grădini publice, rezervații și ocoale silvice

(1) Încălarea regulilor de apărare împotriva incendiilor în păduri, spații verzi, grădini publice, rezervații și ocoale silvice

Codul Silvic Nr. 887 din 21.06.1996

Articolul 57. Lupta cu incendiile de pădure (1) Persoanele fizice și juridice, activitatea cărora se desfășoară în cadrul fondului forestier și pe teritoriile aferente, sînt obligate să respecte regulile de prevenire și stingere a incendiilor de pădure.

Codul contravențional al RM Nr. 218din 24-10-2008

1) Se sancționează cu amendă de la 20 la 50 unități convenționale.

Articolul 182. Vătămarea sau tăierea samavolnică a vegetației din zonele verzi ale localităților

Vătămarea vegetației din spațiile verzi, tăierea sau strămutarea ei, fără permisiunea autorității administrației publice locale, în alte locuri în timpul efectuării construcțiilor pe unele terenuri care, în momentul construcției, au zone verzi, precum și neluarea de măsuri pentru protecția zonelor verzi aflate în administrare, atitudine neglijentă față de ele

Legea Nr. 591 din 23.09.1999

Articolul 11. Drepturile persoanelor fizice

c) să nu efectueze tăieri neautorizate sau vătămări ale arborilor și arbuștilor, deteriorări ale rondourilor de flori și ale gazoanelor, distrugeri ale mușuroaielor și cuiburilor de păsări, ale construcțiilor utilitare și ornamentale.

Codul contravențional al RM Nr. 218 din 24-10-2008

1) Se sancționează cu amendă de la 30 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei fizice sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 20 la 60 de ore, cu amendă de la 120 la 180 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 240 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privera, în toate cazurile, de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an.

Spațiile verzi, indiferent de apartenență și destinație, servesc la îmbunătățirea calității mediului, menținerea echilibrului ecologic și a genofondului autohton, la îmbogățirea asortimentului de plante ornamentale, menținerea și protejarea obiectelor naturale prețioase și la armonizarea peisajelor artificiale cu cele naturale în vederea realizării unei ambiante favorabile desfășurării activităților antropogene.

Funcțiile spațiilor verzi

- a) Îmbunătățirea calității mediului prin reducerea poluanților și îmbogățirea atmosferei cu oxigen;
- b) Conservarea resurselor de apă, combaterea eroziunii solurilor și alunecărilor de teren;
- c) Reducerea zgomotului;
- d) Influența pozitivă asupra stării de sănătate fizică și psihică a oamenilor;
- e) Armonizarea peisajelor artificiale cu cele naturale;
- f) Îmbunătățirea aspectului estetic arhitectural al localităților;
- g) Crearea cadrului adecvat practicării sportului, turismului și altor activități recreative.

Terenurile spațiilor verzi

- a) Terenuri de folosință generală din perimetrul intravilanului și intravilanului localităților urbane;
- b) Terenuri cu spații verzi din localitățile rurale;
- c) Terenuri din zonele turistice și de agrement;
- d) Terenuri ocupate de rețeaua rutieră a spațiilor verzi, linii parcelare și linii de transport de energie electrică, iazuri și lacuri;
- e) Pepiniere și plantații de arbori și arbuști decorativi;
- f) Terenuri ocupate de construcții și instalații care aparțin gospodăriei spațiilor verzi;
- g) Terenuri neproductive: mlaștini, stîncării, pante abrupte, terenuri afectate de alunecări, sărături.

7.8 Protecția resurselor piscicole

Toate bazinele și cursurile de apă (râurile, afluenții, lacurile, iazurile (heleșteiele), lacurile de acumulare) de pe teritoriul țării, care servesc sau pot servi pentru reproducerea, creșterea și pescuitul peștelui, altor organisme și plante acvatice, se consideră bazine piscicole. Protecția resurselor piscicole, a altor organisme și plante acvatice (crustacee, insecte, amfibii, plante imerse și submerse), autorizarea și reglementarea pescuitului și dobândirii organismelor și plantelor acvatice, precum și controlul de stat asupra respectării legislației în domeniu țin de competența Serviciului piscicol al Inspectoratului pentru protecția mediului.

Încălări tipice (frecvente) Prescripții/Recomandări

Articolul 114. Încălarea regulilor de protecție a resurselor piscicole și a regulilor de pescuit

- 1) Încălarea regulilor de protecție a resurselor piscicole
- 2) Încălarea regulilor de pescuit, dacă fapta nu constituie infracțiune
- 3) Transportarea, comercializarea produselor pescuitului și altor organisme acvatice fără documentele necesare stabilite de legislație
- 4) Pescuitul cu utilizarea curentului electric, a explozivilor, a substanțelor stupefiante, a substanțelor otrăvitoare sau reactive de orice fel

Codul Silvic nr.887 din 21.06.1996

Articolul 40. Perioadele și zonele de prohibiție a pescuitului în obiectivele

acvatice piscicole natural

Codul contravențional al RM Nr. 218 din 24-10-2008

- 1) se sancționează cu amendă de la 6 la 12 unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 120 la 180 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.
- 2) se sancționează cu amendă de la 9 la 12 unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 200 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.
- 3) se sancționează cu amendă de la 60 la 90 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 240 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu priverea, în ambele cazuri, de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an.
- 4) se sancționează cu amendă de la 60 la 90 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 240 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

Cadrul normativ național privind protecția spațiilor verzi ale localităților urbane și rurale

Legea nr. 149 din 08.06.2006 privind fondul piscicol, pescuitul și piscicultura

7.9 Protecția resurselor cinegetice

Fondul cinegetic este unitatea de gospodărire cinegetică, constituită din fauna de interes cinegetic și suprafața terenurilor, indiferent de categoria și de forma de proprietate, pe care fauna respectivă habitează, delimitată astfel încât să asigure o stabilitate optimă a faunei sălbatice aflate în interior. Reprezintă un complex unic și indivizibil de interes național și internațional care nu se supune privatizării sau transferării în altă formă de proprietate, decât cea publică. Asigurarea ocrotirii și conservării faunei constituie responsabilitatea statului.

Fauna de interes cinegetic este o componentă de bază a biocenozelor naturale și joacă un rol important în menținerea echilibrului ecologic, fiind o resursă natural regenerabilă.

Cadrul normativ național privind protecția spațiilor verzi ale localităților urbane și rurale

Legea nr. 439 din 27.04.1995 privind regnului animal

Regulamentul gospodăriei cinegetice, anexa nr.1 la Legea nr. 439 din 27.04.1995

Încălcări tipice (frecvente) Prescripții/Recomandări

Articolul 130. Amplasarea neautorizată a stupilor și a stupinelor pe terenurile fondului forestier sau nerespectarea prescripțiilor din biletul silvic privind amplasarea lor

Amplasarea neautorizată a stupilor și a stupinelor pe terenurile fondului forestier sau nerespectarea prescripțiilor din biletul silvic privind amplasarea lor

Codul contravențional al RM Nr. 218 din 24-10-2008

1) Se sancționează cu avertisment sau cu amendă de la 3 la 6 unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 30 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

Articolul 129. Distrugerea sau deteriorarea intenționată a locurilor de viață a faunei

Distrugerea sau deteriorarea intenționată a vizuinelor, mușuroaielor de furnici, cuiburilor de păsări și altor locuri de viață a faunei de pe terenurile fondului forestier

Codul contravențional al RM Nr. 218 din 24-10-2008

1) Se sancționează cu amendă de la 12 la 30 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de până la 60 de ore

Articolul 128. Încălcarea prevederilor actelor normative privind folosirea și protecția fondului cinegetic

- 1) Încălcarea prevederilor actelor normative privind folosirea și protecția fondului cinegetic, privind vinatul și alte feluri de folosire a resurselor cinegetice
- 2) Vânătoarea fără autorizație (licență), fără carnet de vânător sau fără permis de deținere sau port și folosire a armei de vânătoare, depășirea normelor stabilite de recoltare a vînatului, precum și vînatul în locurile interzise și în perioadele de prohibiție, folosirea armelor, uneltelor și metodelor interzise
- 3) Încălcarea prevederilor actelor normative privind cerințele de biosecuritate indispensabile profilaxiei și controlului pestei porcine africane la mistreți

Codul Silvic nr.887 din 21.06.1996

Articolul 40. Răspunderea pentru încălcarea legislației cu privire la protecția și folosirea resurselor regnului animal

Persoanele fizice și juridice vinovate de:

- a) încălcarea regulilor vînatului, pescuitului și a altor modalități de folosire a resurselor regnului animal;
- e) scoaterea ilicită a animalelor din mediul lor de trai;
- i) încălcarea regulilor de aplicare a mijloacelor de protecție a plantelor, a pesticidelor, îngrășămintelor minerale, microelementelor și altor preparate ce pot cauza pagube regnului animal;
- j) păstrarea materialelor și deșeurilor de producție fără respectarea măsurilor stabilite pentru prevenirea pieirii animalelor;

Codul contravențional al RM Nr. 218 din 24-10-2008

- 1) Se sancționează cu amendă de la 12 la 30 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 120 la 240 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.
- 2) Se sancționează cu amendă de la 30 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 120 la 240 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.
- 3) Se sancționează cu amendă de la 30 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 120 la 240 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

8. Acte permissive eliberate persoanelor fizice și persoanelor juridice necesare pentru practicarea activității de întreprinzător (în domeniul mediului înconjurător).

Nr.	Actul permisiv prevăzut în Nomenclator (anexa nr.1 la Legea nr. 160/2011)	Autoritatea care emite actul permisiv	Costuri pentru obținerea actului permisiv	Termenul de valabilitate a actului permisiv
1	Acord pentru exportul de animale sălbatice	Agenția de Mediu	Conform Legii regnului animal nr. 439/1995	Pentru o tranzacție, 3 luni
2	Acord pentru exportul de plante	Agenția de Mediu	Conform Legii regnului vegetal nr. 239/2007	Pentru o tranzacție, 3 luni
3	Acord pentru importul de animale sălbatice și/sau de plante	Agenția de Mediu	Gratuit	Pentru o tranzacție, 3 luni
4	Autorizație pentru colectarea regnului vegetal (plantelor spontane, inclusive medicinale naturale)	Agenția de Mediu	500 de lei – pentru persoane fizice 2000 de lei – pentru persoane juridice	Un an
5	Autorizație pentru dobândirea animalelor care nu constituie obiecte ale vânătorii și pescuitului (melci, broaște, șopârle, șerpi)	Agenția de Mediu	3000 de lei	Un an
6	Permis/certificat CITES	Agenția de Mediu	Conform Legii regnului animal nr. 439/1995 și Legii regnului vegetal nr. 239/2007	6 luni/un an
7	Autorizație de mediu privind gestionarea deșeurilor	Agenția de Mediu	Gratuit	5 ani

8	Autorizație pentru exportul/tranzitul deșeurilor	Agenția de Mediu	Gratuit	Până la efectuarea exportului
9	Autorizație pentru importul, exportul sau reexportul substanțelor care distrug stratul de ozon, al produselor și al echipamentului care conțin asemenea substanțe	Agenția de Mediu	Gratuit	90 zile
10	Acord de mediu	Agenția de Mediu	Gratuit	Pentru activitate, 4 ani
11	Autorizație de emisie a poluanților în atmosferă de la surse fixe	Agenția de Mediu	Categoria întreprinderii după gradul de influență asupra atmosferei: C. 4 – 500 de lei; C. 3 – 1000 de lei; C. 2 – 1500 de lei; C. 1 – 4000 de lei	Un an si 5 ani
12	Autorizație de mediu pentru folosință specială a apei	Agenția de Mediu	1000 de lei 3000 de lei	Folosință de scurtă durată – de 3 ani; Folosință de lungă durată – până la 25 de ani
13	Autorizație pentru tăieri în fondul forestier și vegetația forestieră din afara fondului forestier	Agenția de Mediu	Gratuit	Un an
14	Aviz al expertizei ecologice de stat	Agenția de Mediu	Conform anexei nr. 1 la Legea nr. 851/1996	Pentru perioada de implementare a proiectului
15	Certificat de atribuire a cotei de pescuit comercial	Agenția de Mediu	9000 de lei/per cotă/per tonă	Un an

